A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2013. szeptember 16.*

„Verseny — Kartellek — A fürdőszobai szerelvények és felszerelések belga, német, francia, olasz, holland és osztrák piaca — Az EUMSZ 101. cikknek és az EGT-Megállapodás 53. cikkének megsértését megállapító határozat — Az áremelések összehangolása és érzékeny kereskedelmi információk cseréje — Egységes jogsértés”

A T-378/10. sz. ügyben,

a **Masco Corp.** (székhelye:Taylor, Michigan [Egyesült Államok]),

a **Hansgrohe AG** (székhelye: Schiltach [Németország]),

a **Hansgrohe Deutschland Vertriebs GmbH** (székhelye: Schiltach),

a **Hansgrohe Handelsgesellschaft mbH** (székhelye: Wiener Neudorf [Ausztria]),

a **Hansgrohe SA/NV** (székhelye: Brüsszel [Belgium]),

a **Hansgrohe BV** (székhelye: Westknollendam [Hollandia]),

a **Hansgrohe SARL** (székhelye: Antony [Franciaország]),

a **Hansgrohe SRL** (székhelye: Villanova d’Asti [Olaszország]),

a **Hüppe GmbH** (székhelye: Bad Zwischenahn [Németország]),

a **Hüppe Ges.mbH** (székhelye: Laxenburg [Ausztria]),

a **Hüppe Belgium SA** (székhelye: Woluwé Saint-Étienne [Belgium]),

a **Hüppe BV** (székhelye: Alblasserdam [Hollandia])

(képviselik őket: D. Schroeder és S. Heinz ügyvédek, valamint J. Temple Lang solicitor)

felpereseknek

az **Európai Bizottság** (képviselik: F. Castillo de la Torre és F. Ronkes Agerbeek, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: B. Kennelly barrister)

alperes ellen,

* Az eljárás nyelve: angol.

az EUMSZ 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/39092 – „fürdőszobai szerelvények és felszerelések”–ügy) 2010. június 23-án hozott C(2010) 4185 végleges bizottsági határozat 1. cikkének annyiban való részleges megsemmisítése iránti kérelem tárgyában, amennyiben a Bizottság e határozatban megállapította, hogy a felperesek a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában egységes és összetett jogsértésben vettek részt,

A TÖRVÉNYSZÉK (negyedik tanács),

tagjai: I. Pelikánová elnök, K. Jürimäe (előadó) és M. van der Woude bírák,

hivatalvezető: N. Rosner tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. február 28-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 Az EUMSZ 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/39092 – „fürdőszobai szerelvények és felszerelések”–ügy) 2010. június 23-án hozott C(2010) 4185 végleges határozatban (a továbbiakban: megtámadott határozat) az Európai Bizottság megállapította a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában elkövetett, az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésébe és az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás 53. cikkébe ütköző jogsértés fennállását. E jogsértést, amelyben 17 vállalkozás vett részt, 1992. október 16. és 2004. november 9. közötti különböző időszakokban követték el, és Belgium, Németország, Franciaország, Olaszország, Hollandia és Ausztria területén versenyellenes megállapodások és összehangolt magatartások összességében nyilvánult meg (a megtámadott határozat (2) és (3) preambulumbekezdése, valamint 1. cikke).

2 Közelebbről a Bizottság a megtámadott határozatban kifejtette, hogy a megállapított jogsértés először is abban állt, hogy az említett fürdőszobai szerelvények és felszerelések gyártói nemzeti szakmai szövetségek keretében tartott rendszeres találkozókon összehangolták az éves áremeléseket és más árszabási tényezőket, másodszor különleges események alkalmával – úgymint a nyersanyagköltségek emelkedése, az euró bevezetése, valamint úthasználati díjak kivetése – megállapították, illetve összehangolták az árakat, harmadszor pedig érzékeny kereskedelmi információkat tettek hozzáférhetővé, illetve cseréltek. Ezenkívül a Bizottság megállapította, hogy a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában az árak rögzítésére éves ciklusokban került sor. Ennek keretében a gyártók megállapították ártáblázataikat, amelyek általában egy éven keresztül maradtak érvényben, és a nagykereskedőkkel való üzleti kapcsolatok alapjául szolgáltak (a megtámadott határozat (152)–(163) preambulumbekezdése).

3 A megtámadott határozat által érintett termékek a következő termékek három alcsoportjának valamelyikébe tartozó fürdőszobai szerelvények és felszerelések: csaptelepek, zuhanykabinok és kiegészítők, valamint kerámiaáruk (a továbbiakban: a termékek három alcsoportja) (a megtámadott határozat (5) és (6) preambulumbekezdése).

4 A Masco Corp. amerikai vállalkozás és európai leányvállalatai, köztük egyrészről a csaptelepeket gyártó Hansgrohe AG, másrészről pedig a zuhanykabinokat gyártó Hüppe GmbH a továbbiakban együtt „felperesekként” kerülnek megnevezésre. Tevékenységük kizárólag a termékek három alcsoportja közül kettőre, azaz a csaptelepekre, valamint a zuhanykabinokra és kiegészítőkre terjed ki (a megtámadott határozat (14) preambulumbekezdése).

5 A felperesek 2004. július 15-én a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában fennálló kartellről tájékoztatták a Bizottságot, továbbá a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 2002. C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.; a továbbiakban: 2002. évi engedékenységi közlemény) alapján a bírságok alóli mentességet, illetve ennek hiányában azok összegének csökkentését kérték. A Bizottság 2005. március 2-án a 2002. évi engedékenységi közlemény 8. pontjának a) alpontja és 15. pontja alapján a felperesek javára feltételes bírságmentességről szóló határozatot hozott (a megtámadott határozat (126)–(128) preambulumbekezdése).

6 A Bizottság 2010. június 23-án elfogadta a megtámadott határozatot.

7 A Bizottság a megtámadott határozatban megállapította, hogy a fenti 2. pontban leírt magatartások az említett határozat címzettjei közötti verseny korlátozására irányuló átfogó terv részét képezték, továbbá az egységes és folyamatos jogsértés jellemzőivel bírnak, amelynek az alkalmazási köre kiterjedt a termékek fenti 3. pontban említett három alcsoportjára, továbbá Belgium, Németország, Franciaország, Olaszország, Hollandia és Ausztria területére (a megtámadott határozat (778) és (793) preambulumbekezdése) (a továbbiakban: megállapított jogsértés). A Bizottság e tekintetben különösen azon tényt hangsúlyozta, hogy az említett magatartások megfeleltek egy visszatérő modellnek, amely egyformának bizonyult a Bizottság vizsgálata által lefedett hat tagállamban (a megtámadott határozat (778) és (793) preambulumbekezdése). Rámutatott továbbá arra, hogy fennálltak a termékek valamennyi három alcsoportját érintő nemzeti szakmai szövetségek, amelyeket „koordinációs szervezeteknek” nevezett, továbbá olyan tagokat magukban foglaló nemzeti szakmai szövetségek, amelyeknek a tevékenysége a termékek e három alcsoportja közül legalább kettővel összefüggött, amelyeket „több termékre kiterjedő szövetségeknek” nevezett, valamint olyan tagokat magukban foglaló szakszövetségek, amelyeknek a tevékenysége a termékek e három alcsoportjának valamelyikével függött össze (a megtámadott határozat (796) és (798) preambulumbekezdése). Végül megállapította, hogy létezett a vállalkozások egy központi csoportja, amely különböző tagállamokban koordinációs szervezetek és több termékre kiterjedő szövetségek keretében vett részt a kartellben (a megtámadott határozat (796) és (797) preambulumbekezdése).

8 A Bizottság a megtámadott határozat 1. cikkében szankcióval sújtott 17 vállalkozást, mivel részt vettek az EUMSZ 101. cikkbe és az EGT-Megállapodás 53. cikkébe ütköző jogsértésben, a felpereseket illetően az 1992. október 16-tól 2004. november 9-ig tartó időszakban.

9 A Bizottság a megtámadott határozat 2. cikkének (1) bekezdésében közölte, hogy a felperesekkel szemben semmilyen bírságot nem szab ki.

Az eljárás és a felek kérelmei

10 A Törvényszék Hivatalához 2010. szeptember 7-én benyújtott keresetlevelükkel a felperesek megindították a jelen keresetet.

11 A Törvényszék (negyedik tanács) az előadó bíró jelentése alapján a szóbeli szakasz megnyitásáról határozott.

12 A felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett szóbeli kérdésekre adott válaszait a 2012. február 28-i tárgyaláson hallgatták meg.

13 A felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék:

– részben semmisítse meg a megtámadott határozat 1. cikkét annyiban, amennyiben a Bizottság abban megállapítja, hogy a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában egységes jogsértésben vettek részt;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

14 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– a keresetet utasítsa el;

– a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

15 Keresetük alátámasztása érdekében a felperesek egyetlen, arra alapított jogalapra hivatkoznak, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában egységes jogsértésben vettek részt.

16 A Bizottság vitatja a felperesek által előadott érvelést.

17 Ki kell emelni, hogy a felperesek egyetlen jogalapjuk alátámasztása érdekében lényegében két fő kifogást hoznak fel, amelyek szerint egyrészről a Bizottság hibákat követett el az egységes jogsértés fennállásának és a vállalkozások ilyen jogsértésben való részvételének megállapítását lehetővé tevő feltételeket illetően. Másrészről a figyelembe veendő ténybeli elemek nem teszik lehetővé annak megállapítását, hogy a jelen ügyben egységes jogsértést követtek el, amelyben a felperesek részt vettek. E körülmények között a Törvényszék célszerűnek véli e két kifogást külön-külön megvizsgálni.

Az egységes jogsértés fennállására vonatkozó feltételeknek és a vállalkozások ilyen jogsértésben való részvételének meghatározása során elkövetett hibákra alapított, első kifogásról

18 A felperesek úgy érvelnek, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot. Azon feltételek ugyanis, amelyeket a Bizottság a megtámadott határozatban figyelembe vett az egységes jogsértés fennállásának és a vállalkozások ilyen jogsértésben való részvételének megállapításakor, eltérnek a Bizottság határozathozatali gyakorlatából eredő és az ítélkezési gyakorlatban kialakított feltételektől. A Bizottság így megsértette az átláthatóság, a jogbiztonság és az egyenlő bánásmód elvét.

19 A Bizottság vitatja ezen érvelést.

20 Emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése szerint tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, amelynek versenyellenes célja vagy hatása van, és amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.

21 Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének megsértése nemcsak olyan elszigetelt megállapodások vagy összehangolt magatartások eredménye lehet, amelyeket elkülönülő jogsértésekként kell szankcionálni, hanem cselekmények sorozata vagy folytatólagos magatartás eredménye is, oly módon, hogy a cselekmények sorozata vagy a folytatólagos magatartás összetevői egységes jogsértést megvalósító elemeknek tekinthetők (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-204/00. P., C-205/00. P., C-211/00. P., C-213/00. P., C-217/00. P. és C-219/00. P. sz., Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. január 7-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-123. o.] 258. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

22 Először is az egységes jogsértés fennállásának megállapítását illetően a Bizottságnak bizonyítania kell, hogy a szóban forgó megállapodások vagy összehangolt magatartások, noha különböző árukra, szolgáltatásokra vagy területekre vonatkoznak, az érintett vállalkozások által egységes versenyellenes cél megvalósítása érdekében tudatosan végrehajtott általános terv keretébe illeszkednek (lásd ebben az értelemben a fenti 21. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 258. és 260. pontját, valamint a Törvényszék T-54/03. sz., Lafarge kontra Bizottság ügyben 2008. július 8-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 482. pontját).

23 A megállapodások vagy összehangolt magatartások közötti, egymást kiegészítő kapcsolatok általános terv fennállására utaló objektív ténykörülménynek minősülnek. Ilyen kapcsolatok akkor állnak fenn, ha az említett megállapodások vagy az említett magatartások célja a rendes verseny egy vagy több következményével való szembenézés, és kölcsönhatásuk révén hozzájárulnak az egységes versenyellenes célkitűzés megvalósításához. A Bizottságnak e tekintetben meg kell vizsgálnia valamennyi ténybeli elemet, amely bizonyíthatja vagy megkérdőjelezheti az említett általános tervet (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-446/05. sz., Amann & Söhne és Cousin Filterie kontra Bizottság ügyben 2010. április 28-án hozott ítéletének [EBHT 2010., II-1255. o.] 92. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

24 Másodszor valamely vállalkozás egységes jogsértésben való részvételének megállapítását illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottságnak bizonyítania kell, hogy az említett vállalkozás saját magatartásával hozzá kívánt járulni a valamennyi résztvevő által követett egységes célkitűzéshez, és tudott a más vállalkozások által ugyenezen célkitűzés elérése végett tervezett vagy megvalósított jogsértő magatartásokról, illetve azt, hogy e magatartásokat ésszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni (lásd ebben az értelemben a fenti 21. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 83. pontját).

25 Lehetséges, hogy valamely vállalkozás közvetlenül részt vett az olyan egységes jogsértést képező versenyellenes magatartások összességében, amely esetben a Bizottság jogosult megállapítani ezen magatartások összességéért, és ennélfogva az említett jogsértés egészéért fennálló felelősségét. Az is megtörténhet, hogy valamely vállalkozás csupán az egységes jogsértést képező versenyellenes magatartások egy részében vett közvetlenül részt, ám tudomása volt a kartell többi résztvevője által azonos célkitűzések elérése végett tervezett vagy megvalósított többi jogsértő magatartás összességéről, illetve e magatartásokat ésszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni. Ebben az esetben a Bizottság arra is jogosult, hogy az ilyen jogsértést képező versenyellenes magatartások összességéért, és ennélfogva a jogsértés egészéért fennálló felelősségét is betudja e vállalkozásnak.

26 Ha viszont a vállalkozás közvetlenül részt vett egy vagy több, egységes jogsértést képező versenyellenes magatartásban, ám nem bizonyított, hogy saját magatartásával hozzá kívánt volna járulni a kartell többi résztvevője által követett közös célok összességéhez, és hogy tudomása lett volna az említett résztvevők által azonos célok elérése végett tervezett vagy megvalósított többi jogsértő magatartás összességéről, illetve hogy e magatartásokat ésszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni, a Bizottság csak arra jogosult, hogy kizárólag az olyan magatartásokért fennálló felelősségét tudja be e vállalkozásnak, amelyekben közvetlenül részt vett, valamint az olyan, a többi résztvevő által – az e vállalkozás által követett célokkal – azonos célok elérése végett tervezett vagy megvalósított magatartásokért, amelyekről bizonyítottan tudomása volt, illetve azokat ésszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni.

27 A jelen ügyben egyrészről az egységes jogsértés fennállásának feltételeit illetően meg kell állapítani, hogy a Bizottság az ítélkezési gyakorlatra támaszkodva a megtámadott határozat (786) preambulumbekezdésében kimondta, hogy „az egységes jogsértés fogalma pontosan olyan helyzetre vonatkozik, amelyben több vállalkozás egy folytatólagos, kizárólag a verseny torzítására irányuló gazdasági célt követő magatartásból álló jogsértésben vett részt”, és hogy „a különböző magatartások közötti kölcsönhatás és a magatartások egymást kiegészítő jellege ilyen típusú átfogó terv fennállására utaló objektív ténykörülménynek minősül”.

28 Másrészről az egységes jogsértésben való részvétel megállapítását illetően a Bizottság az ítélkezési gyakorlatra hivatkozva a megtámadott határozat (789) preambulumbekezdésében a következőket állapította meg:

„Pusztán azon tény, hogy a kartell egyes résztvevői sajátos helyzetükhöz igazodó szerepet játszhattak, nem zárja ki, hogy felelősségre vonják őket a jogsértés egészért, különösen azon cselekményekért, amelyeket más résztvevők követtek el, azonban azonos jogellenes céljuk és azonos versenyellenes hatásuk van. Azon vállalkozás, amely a jogellenes közös magatartásban olyan cselekmények révén vesz részt, amelyek segítik a közös célkitűzés megvalósítását, a közös magatartásban való részvételének egész időszakát illetően felel a többi résztvevő által ugyanazon jogsértés keretében elkövetett cselekményekért is. Erről van szó ugyanis akkor, amikor bizonyított, hogy a szóban forgó vállalkozás tudott a többi résztvevő jogellenes magatartásairól, illetve azokat ésszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni”.

29 A Bizottság fenti 27. és 28. pontban kifejtett megfontolásai fényében meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem alkalmazta tévesen a jogot, továbbá nem sértette meg az átláthatóság a jogbiztonság és az egyenlő bánásmód elvét sem. Azon feltételek ugyanis, amelyeket a Bizottság a megtámadott határozat (786) és (789) preambulumbekezdésében felállított, és amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy meg lehessen állapítani egységes jogsértés fennállását és a vállalkozások ilyen jogsértésben való részvételét, megfelelnek a fenti 21–26. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatban kialakított feltételeknek.

30 A felperesek által e tekintetben előadott többi érv sem kérdőjelezheti meg a fenti 29. pontban tett megállapítást.

31 Először is a felperesek azon érvét, miszerint a Bizottság tévesen érvel úgy, hogy az egységes jogsértés minősítése attól a kérdéstől függ, hogy a vállalkozások „közös szándékkal” bírtak-e, mint megalapozatlant el kell utasítani. Először is a megtámadott határozatnak a fenti 27. pontban idézett (786) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság kifejezetten utalt az „átfogó terv” fennállásának feltételére, amely az „általános terv” fennállásának szinonimája, annak megállapítása érdekében, hogy a versenyellenes magatartások egységes jogsértés részét képezték-e. Ezt követően, igaz ugyan, hogy a Bizottság ellenkérelmében arra utal, hogy az egységes jogsértés bizonyíthatóságához szükséges az érintett vállalkozások „közös szándéka”, mind a viszonválaszból, mind pedig a tárgyaláson előadott észrevételeiből egyértelműen kitűnik, hogy a Bizottság úgy véli, csak akkor áll fenn egységes jogsértés, ha a résztvevők „közös szándékban” megnyilvánuló általános tervet követnek. Ennélfogva nem hibásak sem a Bizottság által a megtámadott határozatban az átfogó terv fennállásával kapcsolatban megfogalmazott értékelések, sem pedig az, ahogyan a Bizottság a beadványaiban az említett értékeléseket értelmezi.

32 Másodszor a felperesek azon érvét illetően, miszerint az egységes jogsértés fennállása megköveteli négy feltétel együttes teljesülését, azaz először is átfogó terv fennállását, másodszor a szóban forgó megállapodások és jogellenes magatartások közötti, egymást kiegészítő kapcsolatot, harmadszor az említett magatartásokban részt vevő vállalkozások azonosságát, negyedszer pedig azt, hogy a szóban forgó vállalkozások tudtak arról, hogy közös célkitűzésben vesznek részt, ezen érvet mint részben megalapozatlant el kell utasítani. Amint ugyanis a fenti 22. pontban kifejtett ítélkezési gyakorlatból kitűnik, és amint a felperesek a Törvényszék által a tárgyaláson feltett kérdésekre válaszolva elismerték, igaz, hogy az egységes jogsértés fennállásának megállapításához teljesülnie kell a felperesek által előadott első, második és negyedik feltételnek. A szóban forgó jogellenes magatartásokban részt vevő vállalkozások azonossága viszont csak egyike a Bizottság által az általános terv vagy különálló jogsértések fennállásának megállapításakor figyelembe veendő ténykörülményeknek (lásd ebben az értelemben a fenti 23. pontban hivatkozott Amann & Söhne és Cousin Filterie kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 99. pontját).

33 A fenti megfontolások összessége fényében a felperesek első kifogását mint megalapozatlant el kell utasítani.

Az egységes jogsértésnek való minősítéshez és a felperesek említett jogsértésben való részvételének megállapításához vezető ténybeli elemek értékelése során elkövetett hibákra alapított, második kifogásról

34 A felperesek lényegében úgy érvelnek, hogy a jelen ügy körülményei összességükben értékelve nem tették lehetővé, hogy a Bizottság megállapítsa egységes jogsértés fennállását és az említett jogsértésben való részvételüket. Úgy vélik, hogy a Bizottság a jelen ügyben figyelmen kívül hagyott egy sor, a saját határozathozatali gyakorlatában és az ítélkezési gyakorlatban meghatározott objektív ténykörülményt, amelyek alapján azt kellett volna megállapítania, hogy a jogellenes magatartások nem képezték egységes jogsértés részét. E ténykörülmények különösen abból erednek, hogy a termékek három alcsoportja különböző termékpiacokhoz tartozik, nem függ össze és nem is hasonló, a résztvevők egyike sem folytat a termékek három alcsoportjának mindegyikével kapcsolatos tevékenységet, az említett résztvevők igen nagy többsége olyan jogellenes magatartásokban vett részt, amelyek csak a termékek három alcsoportjának egyikét érintették, az említett magatartások által lefedett időszakok különböznek, és nem létezik semmilyen, a szóban forgó szakmai szövetségeket összekötő központi szervezet vagy összetett hálózat.

35 A Bizottság vitatja ezt az érvelést.

36 Amint a fenti 23. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, az adott ügy valamennyi ténybeli elemére tekintettel kell megvizsgálni, hogy az egységes jogsértés fennállásának feltételei teljesülnek-e. Így először is be kell mutatni a Bizottság által a megtámadott határozatban elvégzett elemzést, amely alapján a Bizottság megállapította olyan egységes jogsértés fennállását, amelyben a felperesek részt vettek (lásd a lenti 37–51. pontot), majd meg kell vizsgálni, hogy a felperesek bizonyították-e, hogy a Bizottság e tekintetben mérlegelési hibát követett el (lásd a lenti 52–124. pontot).

37 Először is ki kell emelni, hogy azon elemzés, amely alapján a Bizottság megállapította a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában fennálló egységes jogsértést és a felperesek abban való részvételét, a megtámadott határozatban két részből áll.

38 Elsőként a Bizottság a megtámadott határozat (792) és (793) preambulumbekezdésében megjegyzi, hogy a szóban forgó vállalkozások által megvalósított jogellenes magatartások egységes jogsértés fennállását alapozzák meg.

39 A jelen ügyben megállapított egységes jogsértés jellemzőit illetően a Bizottság a megtámadott határozat (793)–(795) preambulumbekezdésében a következő négy megállapítást teszi. Először is az említett jogsértés legalább hat tagállam, azaz Belgium, Németország, Franciaország, Olaszország, Hollandia és Ausztria területén a termékek három alcsoportját érintette. Másodszor ezen jogsértés legalább 1992. október 16-tól 2004. november 9-ig tartott. Harmadszor a megállapított jogsértés egy sor versenyellenes cselekményből állt, „amelyek bizonyos, a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában az árverseny korlátozására mint közös célra irányuló magatartást tártak fel”. Negyedszer egy nyolc vállalkozás, azaz a felperesek és a Grohe Beteiligungs GmbH (a továbbiakban: Grohe), az American Standard Inc. (a továbbiakban: Ideal Standard), a Hansa Metallwerke AG (a továbbiakban: Hansa), a Sanitec Europe Oy (a továbbiakban: Sanitec), a Duscholux GmbH & Co, a Duravit AG és a Villeroy & Boch AG által alkotott központi csoport közvetlenül, meghatározóan és folyamatosan részt vett a megállapított jogsértésben.

40 Azon sajátos elemeket illetően, amelyek alapján a Bizottság a jelen ügyben megállapította egységes jogsértés fennállását, a Bizottság a megtámadott határozat (796) preambulumbekezdésében a lenti 41–51. pontban bemutatott tíz tényezőt veszi figyelembe.

41 Először, ami az egységes jogsértést elkövető vállalkozásokat illeti, a nyolc vállalkozásból álló központi csoport a szóban forgó hat tagállamban vagy azok egy részében összejátszásra irányuló megállapodásokban vett részt, és egy legalább a termékek három alcsoportját lefedő koordinációs szervezet részét képezte. A felperesek, a Grohe, a Duscholux, a Villeroy & Boch, a Sanitec és a Hansa különösen a következő koordinációs szervezetek találkozóin vett részt: Németországban az IndustrieForum Sanitär (a továbbiakban: IFS), Ausztriában az Arbeitskreis Sanitär Industrie (a továbbiakban: ASI) és Hollandiában a Sanitair Fabrikanten Platform (a továbbiakban: SFP) találkozóin (a megtámadott határozat (796) preambulumbekezdésének első francia bekezdése, (797) preambulumbekezdése és az említett határozat 1077. lábjegyzete).

42 Másodszor a vállalkozások közötti koordinációt illetően összesen nyolc szövetség foglalta magában a termékek három alcsoportja közül legalább kettőnek a gyártóit. Először három koordinációs szervezet létezett. Ezt követően létrehoztak több termékre kiterjedő szövetségeket Olaszországban, azaz az Euroitaliát és a Michelangelót, Belgiumban pedig az Amicale du sanitaire-t, valamint a Home Comfort Team (a továbbiakban: HCT) csoportot. A HCT megpróbálta tevékenységeit kiterjeszteni a termékek három alcsoportjára, mivel azok akkoriban a termékek két alcsoportját érintették. Végül a termékek három alcsoportja közül többet érintő tárgyalásokat gyakran szakszövetségek keretében folytatták le, mint például a Fachverband Sanitär-Keramische Industrie (a továbbiakban: FSKI) és az Arbeitsgemeinschaft Sanitärarmaturenindustrie (a továbbiakban: AGSI), a kerámiaáruk német szövetségeinek 2002-ben és 2003-ban tartott két találkozóján, amelyeken a résztvevők megvitatták a csaptelepek árának emeléseit is. Egyébiránt a vállalkozások közötti kétoldalú kapcsolatok megerősítik a termékek három alcsoportja közötti szoros kapcsolatok fennállását. Például a Hansgrohe vezetője elismerte, hogy mindig megpróbált versenytársaitól információkat kapni az árakra vonatkozóan, azonban az egész ágazatra vonatkozóan is, hogy „biztosabban” tudja döntéseit meghozni. E találkozók és kapcsolatok fényében a Bizottság úgy véli, hogy az érintett gyártók a bevezetett mechanizmus hatékonyságának biztosítása, illetve hatékonysága hiányának megállapítása érdekében saját üzleti érdekükben szükségesnek tartották áremeléseik közös keretben való összehangolását (a megtámadott határozat (796) preambulumbekezdésének első francia bekezdése, (798)–(802) és (813) preambulumbekezdése, valamint az említett határozat 1104. lábjegyzete).

43 Harmadszor a termékek három alcsoportjának forgalmazási szerkezetét és módjait illetően az ágazat működése és különösen a háromszintű forgalmazási rendszerben a nagykereskedők által játszott szerep tanúsítja a közöttük lévő objektív kapcsolatok fennállását. A nagykereskedők ugyanis, amelyek a szóban forgó termékek valamennyi három alcsoportját értékesítik, a szóban forgó három alcsoport gyártóinak közös ügyfélkörét alkotják. Következésképpen e gyártók jelentősen arra voltak ösztönözve, hogy a nagykereskedők tekintetében összehangolják általános magatartásukat és árpolitikáikat. A szóban forgó összejátszásra irányuló magatartásokban résztvevők tudatában voltak annak, hogy ugyanazon ügyfelekre vonatkozó és általában visszatérő sémát követő, az árak összehangolását célzó éves ciklusokban vesznek részt, hogy „hatékonyabban [tudjanak] fellépni a nagykereskedőkkel folytatott tárgyalásaik során”, amelyekre minden évben sor került. Az összehangolás nemzeti szinten valósult meg, mivel azon nagykereskedők, amelyekkel valamennyi gyártónak tárgyalnia kellett, általában nemzeti szinten voltak letelepedve (a megtámadott határozat (796) preambulumbekezdésének harmadik francia bekezdése és (803)–(805) preambulumbekezdése).

44 Negyedszer az áremelések összehangolására irányuló magatartásokat szabályozó mechanizmusokat illetően a Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy ez utóbbiakat általában ugyanolyan módon és egyszerre szervezték valamennyi tagállamban a termékek három alcsoportja tekintetében. Ez utóbbiak gyártói valamennyi tagállamban közös magatartást tanúsítottak, amely abban állt, hogy szisztematikusan információkat cseréltek versenytársaikkal arról, hogy az elkövetkezendő ciklusra vonatkozóan hány százalékban kívánják emelni áraikat, rendszerint azt megelőzően, hogy ezen árakat ügyfeleikkel közölték volna, és azok életbe léptek volna. E magatartásokra általában a kartell teljes időtartama alatt szervezett rendszeres szövetségi találkozók keretében került sor, amelyeken a résztvevők közölték áremeléseiket (a megtámadott határozat (806)–(809) preambulumbekezdése).

45 Ötödször, ami az áremelések összehangolásában álló versenyellenes magatartásokat kiegészítő versenyellenes magatartásokat illeti, ez utóbbiak abban álltak, hogy vagy megállapodásokat kötöttek konkrét eseményekkel kapcsolatban, vagy pedig érzékeny kereskedelmi információkat cseréltek egyszerre és hasonló módon több, különböző tagállamokban lévő szövetség keretében. E magatartások megerősítik a kartell intenzitását és stabilitását. Például 2004-ben a résztvevők Belgiumban, Németországban, Franciaországban, Olaszországban és Ausztriában a nyersanyagok árának emelkedését követően megállapodtak áraik emelésében. Az euró bevezetésére figyelemmel 2002-ben a gyártók megállapodtak abban, hogy milyen ütemterv szerint vezetik be az új ártáblázatokat. Az érzékeny információk cseréje lényegében abban állt, hogy eladásaikra vonatkozóan friss adatokat cseréltek, általában egy korábbi referencia-időszakhoz képest százalékban megadott emelések vagy csökkentések formájában, és gyakran információkat cseréltek az elkövetkezendő hónapokra vonatkozó értékesítési kilátásokról. E magatartások ugyanazon tagokat érintették, mint az árrögzítésre irányuló magatartások, és ugyanazon szövetségek keretében szervezték meg azokat (a megtámadott határozat (810)–(813) preambulumbekezdése).

46 Hatodszor a határokon átnyúló kapcsolatokat illetően a Bizottság először is kiemeli, hogy az árakra vonatkozóan valamely tagállamban szervezett tárgyalások néha más tagállamokban is áremelésekre vonatkozó tárgyalásokat váltottak ki. Például az Arbeitskreis Duschabtrennungen (a továbbiakban: ADA) német szakszövetség által kötött, a zuhanykabinok árának emelésére vonatkozó megállapodás az Arbeitskreis Sanitärindustrie (a továbbiakban: ASI) osztrák szövetség keretében is az árak összehangolását váltotta ki 2000-ben. Ezt követően összekapcsolódtak a különböző tagállamok piaci feltételei. Például Ausztriában 2001-ben megkísérelték az árakat a németországi árakhoz igazítani. Végül a kartellben részt vevő nagy vállalkozások németországi leányvállalatai nemcsak a találkozót szervező nemzeti szövetség tagállamára vonatkozó árakat közölték, hanem a többi tagállamra vonatkozó árakat is (a megtámadott határozat (818)–(823) preambulumbekezdése).

47 Egyébiránt a határokon átnyúló kapcsolatoknak, valamint a több tagállamban tevékenykedő vállalkozásokon belüli központi árszabásnak a fennállása különösen a tagállamok közötti kereskedelem jelentőségével magyarázható, ahogyan erről van szó a csaptelepek területén. E jelentős kereskedelem megerősíti, hogy a versenyellenes megállapodások végrehajtása lehetővé tette a szóban forgó vállalkozások közötti együttműködés kialakítását (a megtámadott határozat (824)–(833) preambulumbekezdése).

48 Hetedszer, ami a vállalkozásokon belüli központi árszabást illeti, a megállapított jogsértésben részt vevő multinacionális vállalatok többsége központosított és az egyes cégcsoportok székhelye által ellenőrzött árpolitikát alkalmazott. E multinacionális vállalatok székhelyei különösen a kiindulási árak rögzítésével voltak megbízva, és ársávokat is előirányoztak, amelyek lehetővé tették, hogy a nemzeti leányvállalatok a versenytársaikra vonatkozóan rendelkezésükre álló információkra figyelemmel áraikat a nemzeti szinthez igazítsák. Például a Hansgrohén belül a Németországban lévő stratégiai árszabási iroda azzal volt megbízva, hogy a piaci ismeretekre és az Európai Unión belül a leányvállalataitól kapott információkra figyelemmel megállapítsa az árakat. Az e szövetségi találkozókon részt vevő független kis gyártókat befolyásolták az e találkozókon az árakra vonatkozóan lefolytatott információcserék (a megtámadott határozat (834)–(844) preambulumbekezdése).

49 Nyolcadszor a termékek három alcsoportja között fennálló objektív kapcsolatokat illetően valamennyi alcsoport tekintetében olyan fürdőszobai szerelvényekről és felszerelésekről van szó, amelyeket a Hansgrohe a fürdőszobában „látható” termékekhez tartozóként határozott meg. A termékek e három alcsoportja közötti objektív kapcsolatokra utal hallgatólagosan az is, hogy a szövetségi találkozók a termékek két vagy három alcsoportjára terjedtek ki, és a gyártók közös ügyfélkörrel rendelkeztek. Egyébiránt a szóban forgó vállalkozások elismerték, hogy a termékek e három alcsoportja kiegészíti egymást, ami megerősíti a közöttük lévő objektív kapcsolatok fennállását (a megtámadott határozat (845) és (846) preambulumbekezdése).

50 Kilencedszer az ár-összehangolási mechanizmus időbeli stabilitását illetően a Bizottság megjegyzi, hogy a szóban forgó összejátszásra irányuló megállapodások, ugyanazon visszatérő mechanizmust betartva, még bizonyos tagok kiválását követően is folytatódtak. E tekintetben a Bizottság példaként megjegyzi, hogy a Hansa 1999-ben véget vetett a Michelangelo olasz szövetségben való részvételének – amely szövetség mind csaptelepekkel, mind pedig kerámiaárukkal foglalkozott –, miközben továbbra is részt vett az Euroitalia szövetségben, amely csaptelepekkel és kisebb részben kerámiaárukkal foglalkozott (a megtámadott határozat (801) és (847) preambulumbekezdése, valamint az említett határozat 1176. lábjegyzete).

51 Tizedszer a végrehajtó személyzet részvételét, mobilitását és kötelezettségeit illetően több példa is van olyan képviselőkre, akik a megállapított jogsértésben részt vevő egyik vállalkozásból átmentek egy másikba, vagy akiknek több tagállamra vonatkozó kötelezettségeik voltak, illetve akik több szövetség több tagállamban szervezett, összejátszásra irányuló találkozóin vettek részt. E tényezők megerősítik a Bizottságnak az említett jogsértés több termékre kiterjedő jellegére és jelentős földrajzi kiterjedésére vonatkozó megállapításait. Például a Sanitechez tartozó [V.] jelen volt Hollandiában az SFP összejátszásra irányuló találkozóin, valamint Belgiumban a Vitreous China Group csoport (a továbbiakban: VCG) összejátszásra irányuló találkozóin. Ezek lehetővé tették számára, hogy tájékoztassa a többi versenytársat az egyes szövetségeken belüli tárgyalásokról. [D.] az Ideal Standardet képviselte az ASI-n belül, és olyan tárgyalásokon vett részt, amelyek nemcsak a kerámiaárukat, hanem a csaptelepeket is érintették (a megtámadott határozat (848) és (849) preambulumbekezdése, valamint az említett határozat 1177–1180. lábjegyzete).

52 Másodikként a Bizottság megvizsgálja a megtámadott határozatban említett vállalkozásoknak, köztük a felpereseknek a szóban forgó egységes jogsértésben való részvételét (a megtámadott határozat (850) preambulumbekezdése).

53 Először a Bizottság szerint a tények azt bizonyítják, hogy a felperesek, a Grohe, az Ideal Standard, a Sanitec, a Hansa, a Villeroy & Boch, a Duscholux és a Duravit tudott az összejátszásra irányuló átfogó magatartásról, mivel tudták, illetve ésszerűen előre láthatták, hogy a megállapított jogsértés legalább a termékek három alcsoportjára kiterjed, figyelemmel arra, hogy tagjai voltak legalább egy koordinációs szervezetnek, továbbá tagjai voltak számos, több termékre kiterjedő szövetségnek is, és képviselve voltak legalább három tagállamban és szakszövetségekben, amelyek révén kapcsolatokat alakítottak ki olyan más vállalkozásokkal, amelyek a megállapított jogsértés keretében szintén több tagállamban tevékenykedtek (a megtámadott határozat (852) preambulumbekezdése).

54 Másodszor a felpereseket, valamint különösen a Grohét, az Ideal Standardet és a Sanitecet illetően, nemzeti leányvállalataik közreműködésével mindegyikük részt vett a szóban forgó hat tagállamban összejátszásra irányuló szövetségi találkozókon. Ráadásul mindegyikük részt vett legalább egy koordinációs szervezet és gyakran számos, több termékre kiterjedő szövetség összejátszásra irányuló találkozóin. Mindannyian közvetlenül részt vettek a termékek azon három alcsoportjával összefüggésben megállapított jogsértésben, amelyekre a tevékenységük vonatkozott. A Bizottság kifejti, hogy a felperesek tagjai voltak az IFS-nek, az ASI-nak, az SFP-nek, valamint a Hollandiában lévő Stichting Verwarming en Sanitairnek (a továbbiakban: SVS). E négy koordinációs szervezet tehát lefedte a termékek három alcsoportját. Tagjai voltak az Euroitalia, a HCT és az Amicale du sanitaire több termékre kiterjedő szövetségeknek is, amelyek tehát legalább a termékek két alcsoportját lefedték (a megtámadott határozat (853) preambulumbekezdése).

55 Ezt követően a Bizottság fenti 39–54. pontban kifejtett értékelései fényében kell megvizsgálni, hogy a Bizottság helyesen állapította-e meg, hogy a szóban forgó magatartások egységes jogsértésnek minősülnek, amit a felperesek vitatnak.

56 Előzetesen egyrészről ki kell emelni, hogy a felperesek – noha a jelen kereset alátámasztására felhozott egyetlen jogalapjuk keretében úgy érvelnek, hogy nem vettek részt egységes jogsértésben – egyrészről közlik, hogy nem vitatják az általuk a közigazgatási eljárásban korábban elismert tényeket, másrészről

pedig elismerik, hogy megsértették az EUMSZ 101. cikket és az EGT-Megállapodás 53. cikkét. E körülmények között a megtámadott határozatban kifejtett ténybeli elemek alapján kell megvizsgálni, amelyeket a felperesek a jelen kereset keretében nem kérdőjeleznek meg, hogy a Bizottság helyesen állapította-e meg, hogy a termékek három alcsoportjára kiterjedő egységes jogsértésben vettek részt, és nem csupán a termékek azon két alcsoportjára – azaz a csaptelepekre és a zuhanykabinokra – vonatkozó két elkülönülő jogsértésben, amelyeket gyártanak és forgalmaznak.

57 Másrészről hangsúlyozni kell, hogy – amint a Bizottság a tárgyaláson a Törvényszék szóbeli kérdéseire válaszolva tett észrevételeiben lényegében elismerte – a Bizottság semmilyen különös mérlegelési mozgástérrel nem rendelkezik annak eldöntésekor, hogy a jogellenes magatartások egységes jogsértés részét képezik-e, vagy sem. Egyébiránt a Törvényszéknek teljes körű felülvizsgálatot kell végeznie nem csupán a szóban forgó jogsértésre alkalmazható szabályok betartását, hanem azon tényeket illetően is, amelyek alapján a Bizottság megállapítja, illetve elveti az említett jogsértés – a jelen ügyben egységes jogsértésnek való – minősítését.

58 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Bizottság által figyelembe vett és a fenti 41–51. pontban kifejtett tíz ténybeli elem összességében értékelve először is egységes jogsértés fennállására, másodszor pedig a felperesek említett jogsértésben való részvételére enged következtetni.

59 Először is az egységes jogsértés fennállásának megállapítását illetően egyrészről meg kell állapítani, hogy a Bizottság lényegében úgy határozta meg a szóban forgó vállalkozások által követett általános tervet, mint amely terv egységes célkitűzése, hogy lehetővé tegye a szóban forgó termékek három alcsoportjának gyártói számára – amely termékek egymást kiegészítik a fürdőszobagyártásban –, hogy ugyanazon háromszintű forgalmazási rendszer keretében összehangolják azon árak emelését, amelyeket a közös ügyfeleiket alkotó nagykereskedőknek számláztak. Ezen értelmezés következik a Bizottság által a megtámadott határozat – részben a fenti 39. pontban kifejtett – (793) preambulumbekezdésének negyedik francia bekezdésében, (793) preambulumbekezdésének harmadik francia bekezdésében és ugyanezen határozat – részben a fenti 43. pontban kifejtett – (803)–(805) preambulumbekezdésében tett megállapításokból. Ezen értékelést egyébiránt megerősíti a Bizottság elemzése is, amely szerint a szóban forgó jogellenes magatartások – amint a felperesek nem csupán a közigazgatási eljárásban (lásd a megtámadott határozat (931) preambulumbekezdését és az említett határozat 934. lábjegyzetét), hanem a tárgyaláson a Törvényszék kérdéseire válaszolva is elismerték – arra irányultak, hogy a nagykereskedőkkel szemben közös frontot alkossanak, akik jelentős tárgyalóerővel rendelkeztek, figyelemmel arra, hogy utóbbiaknak az év ugyanazon időszakában meg kellett küldeni azon árakat, amelyeket a termékek három alcsoportja tekintetében velük szemben alkalmaznak majd.

60 Másrészről a Bizottság kiemelte számos, a szóban forgó jogellenes magatartások közötti egymást kiegészítő kapcsolatot, amelyek bizonyítják az előző pontban leírt általános terv fennállását. Ezen általános terv végrehajtására utaló objektív ténykörülményeknek minősülnek ugyanis azon tények, hogy először is a szóban forgó magatartásokat a vállalkozások nem elhanyagolható, egységes csoportja hajtotta végre (lásd a megtámadott határozat fenti 41. pontban kifejtett (796) és (797) preambulumbekezdését), amelynek a tevékenysége a termékek három alcsoportja közül arra a kettőre terjedt ki (lásd az említett határozat fenti 42. pontban kifejtett (801) preambulumbekezdését), amelyek ugyanazon tevékenységi ágazathoz tartoztak, és kiegészítették egymást (lásd a megtámadott határozat fenti 49. pontban kifejtett (845) preambulumbekezdése). Ezt követően a vállalkozások e központi csoportja által végrehajtott versenyellenes magatartások több koordinációs szervezeten és több termékre kiterjedő közös szövetségeken belül valósultak meg, közös céljuk az volt, hogy áremeléseket érjenek el mind évente, mind pedig a termékek három alcsoportja közül egyet vagy többet érintő különleges események alkalmával (lásd a megtámadott határozat fenti 45. pontban kifejtett (810)–(813) preambulumbekezdését), és a résztvevők úgy észlelték, hogy e magatartásokat össze kell hangolni, hogy közös ügyfeleik elfogadják az emeléseket (lásd a megtámadott határozat fenti 42. pontban kifejtett (813) preambulumbekezdését). Végül az említett jogellenes magatartásokat ugyanolyon módon és ugyanolyan gyakorisággal hajtották végre (a megtámadott határozat fenti

44. pontban kifejtett (806)–(809) preambulumbekezdése) bizonyos esetekben ugyanazon alkalmazottak révén, akik több területen a termékek több alcsoportját illetően voltak megbízva azok végrehajtásával (lásd a megtámadott határozat fenti 51. pontban kifejtett (848) és (849) preambulumbekezdését).

61 Másodszor a felpereseknek a szóban forgó egységes jogsértésben való részvételét illetően a Bizottság helyesen állapította meg, hogy – mivel a felperesek a megtámadott határozatban szankcionált más vállalkozásokkal együtt koordinációs szervezetek és több termékre kiterjedő szövetségek tagjai voltak (lásd a megtámadott határozat fenti 54. pontban kifejtett (853) preambulumbekezdését) – úgy kell tekinteni, hogy legalábbis tudtak a termékek három alcsoportját érintő jogellenes magatartások összességéről, így azokat az említett egységes jogsértés miatt kell szankcionálni.

62 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bizottság helyesen állapította meg egységes jogsértés fennállását és a felpereseknek az említett jogsértésben való részvételét.

63 A fenti 59–62. pontban kifejtett megfontolások fényében kell megvizsgálni egymás után a felperesek által előadott érveket, amelyekkel egyrészről úgy érvelnek, hogy bizonyos, a Bizottság által figyelmen kívül hagyott ténybeli elemek a jelen ügyben megkérdőjelezik az egységes jogsértés fennállását, másrészről pedig, hogy a Bizottság által figyelembe vett tíz ténybeli elem nem tette lehetővé egységes jogsértés fennállásának megállapítását.

A felpereseknek a Bizottság által a megtámadott határozatban figyelmen kívül hagyott ténybeli elemekre vonatkozó érveiről

64 A felperesek négy fő érvet hoznak fel azon érvelésük keretében, hogy bizonyos, a Bizottság által figyelmen kívül hagyott ténybeli elemek megkérdőjelezik az egységes jogsértés fennállását.

65 A Bizottság vitatja ezen érveket.

66 Először is a felperesek megjegyzik, hogy a termékek három alcsoportja eltér egymástól, és elkülönülő piacokat alkotnak, mivel nem helyettesíthetők.

67 E tekintetben egyrészről ki kell emelni, hogy a felek által nem vitatott azon tény, hogy a termékek három alcsoportja elkülönülő piacokat alkot, nem zárja ki az egységes jogsértés fennállását. Amint ugyanis a fenti 22. pontban kifejtett ítélkezési gyakorlatból kitűnik, az egységes jogsértés fennállásának megállapítása *per definitionem* előfeltételezi, hogy a szóban forgó versenyellenes magatartások elkülönülő árukat és szolgáltatásokat vagy területeket érintenek. Másrészről a jelen ügyben, amint a Bizottság a tárgyaláson a Törvényszék kérdéseire válaszolva helyesen jegyezte meg, azon tény, hogy a szóban forgó jogellenes magatartások valamennyi „látható” termékre kiterjednek, amelyek egymást kiegészítik a fürdőszobagyártásban, arra utaló objektív ténykörülménynek minősül, hogy a szóban forgó vállalkozásoknak érdekük fűződött ahhoz, hogy közös ügyfeleikkel szemben jogellenes magatartásaikat összehangolják. E tekintetben ki kell emelni, hogy a felperesek semmilyen érvet nem adtak elő a Bizottság különösen a megtámadott határozat (805) preambulumbekezdésében foglalt azon megállapításának vitatására, miszerint a csaptelepgyártók összehangolták versenyellenes magatartásaikat, hogy közösen megvédjék érdekeiket, és a nagykereskedőkkel szemben „közös frontot alkossanak”. E megállapításokból következik, hogy a felperesek e tekintetben előadott érvét mint megalapozatlant el kell utasítani.

68 Másodszor a felperesek úgy érvelnek, hogy a megtámadott határozat tizenhét címzettje közül egyik sem gyártott és nem is forgalmazott a három alcsoportba tartozó termékeket, és hogy közülük csak öten folytattak a termékek két alcsoportjára vonatkozó tevékenységet.

69 Egyrészről e tekintetben először is hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban nem állapította meg, hogy az általa szankcionált tizenhét vállalkozás az egységes jogsértés részét képezte. Egyes, a megtámadott határozatban említett vállalkozások, úgymint a Cisal Rubinetteria SpA, a Mamoli Robinetteria SpA, a Rubineterrie Teoerema SpA, a RAF Rubinetteria SpA és a Zucchetti Rubinetteria SpA olasz társaságok esetében ugyanis a Bizottság a megtámadott határozat (879) preambulumbekezdésében megállapította, hogy nem tekinthető úgy, hogy azok részt vettek egységes jogsértésben, mivel nem rendelkezik bizonyítékokkal arra, hogy azok Olaszországon kívül részt vettek volna a termékek három alcsoportjára vonatkozó tárgyalásokon. A Bizottság a megtámadott határozatban viszont bizonyította, hogy a vállalkozások legalább öt vállalkozásból – köztük a felperesekből – álló központi csoportja a három alcsoportból kettőbe tartozó termékeket gyártott, és az említett vállalkozások az összes érintett hat tagállamban vagy azok többségében koordinációs szervezeteken és több termékre kiterjedő szövetségeken belül részt vettek a termékek három, illetve két alcsoportjára vonatkozó jogellenes magatartásokban (lásd a megtámadott határozat (792), (853) és (854) preambulumbekezdését). A vállalkozások e központi csoportjának a különböző jogellenes magatartásokban való részvétele tehát általános terv fennállását látszik bizonyítani, még akkor is, ha a szóban forgó összes vállalkozás nem is gyárt a három alcsoportba tartozó termékeket.

70 Másrészről, amennyiben a felperesek úgy érvelnek, hogy a Bizottság rendkívüli körülményektől eltekintve, amelyek a jelen ügyben nem állnak fenn, nem állapíthatja meg egységes jogsértésben való részvételüket a termékek alcsoportjai vonatkozásában akkor, ha az említett termékeket nem is gyártják, ezen érvet szintén el kell utasítani. Először ugyanis ezen érv, amely azt a kérdést érinti, hogy valamely, kerámiaárukat nem gyártó vállalkozás részt vehet-e ilyen termékekre kiterjedő jogsértésben, nem függ össze azzal a kérdéssel, hogy a termékek három alcsoportját érintő egységes jogsértés fennállására vonatkozó feltételek teljesülnek-e. Ezt követően és mindenesetre, amint a fenti 25. pontban kifejtett ítélkezési gyakorlatból kitűnik, valamely vállalkozás felelősségre vonható a részben általa nem gyártott termékekre kiterjedő jogsértésért, ha tud a kartell többi résztvevője által azonos célkitűzések elérése végett tervezett vagy megvalósított jogsértő magatartások összességéről.

71 Harmadszor a felperesek előadják, hogy a jogsértés súlyközpontja a termékek mindhárom alcsoportjában sajátos volt. Szerinte – noha bizonyos, a megtámadott határozatban bemutatott magatartások a termékek három alcsoportja közül több mint egyet érintettek – azon tény, hogy a szóban forgó jogsértés több említett alcsoportra kiterjedt, nem volt elegendő ahhoz, hogy azt egységes jogsértésnek lehessen minősíteni. E tekintetben két sor érvet ad elő.

72 Az első sor érvvel a felperesek előadják, hogy mind az áremelések éves összehangolása, mind pedig az érzékeny kereskedelmi információk cseréje nagyrészt a termékek három alcsoportja közül csak egyet érintett, és kizárólag a szóban forgó hat tagállam közül néhányra terjedt ki.

73 Először is e tekintetben meg kell állapítani, hogy – noha, ahogyan a felperesek érvelnek, a szakmai szövetségek találkozóinak többsége egyetlen tagállamban a termékek egyetlen alcsoportját érintette – ez nem kérdőjelezi meg azon megállapítást, miszerint a szóban forgó vállalkozások a termékek három alcsoportjának mindegyike tekintetében összehangolták versenyellenes magatartásaikat.

74 Ezt követően ki kell emelni, hogy – amint a felperesek beadványaikban elismerik – az ASI és az SFP, valamint az IFS keretén belül legalábbis alkalomszerűen összehangolták a termékek három alcsoportja tekintetében az áremeléseket. E körülmények között azon tény, hogy a több termékre kiterjedő összehangolás gyengébb volt, sőt más érintett tagállamokban, azaz Belgiumban, Franciaországban és Olaszországban a termékek három alcsoportja közül egyesek tekintetében nem is létezett, nem változtat azon a megállapításon, hogy Németországban, Hollandiában és Ausztriában létezett ilyen, több termékre kiterjedő összehangolás.

75 Ráadásul, a felperesek állításával ellentétben azon tény, hogy elismerték, hogy a különleges eseményekkel – úgymint a nyersanyagköltségek emelkedésével, az euró bevezetésével vagy úthasználati díjak kivetésével – összefüggő versenyellenes magatartások összehangolt áremelésekből álltak, azt

bizonyítja, hogy a termékek egyes alcsoportját célzó versenyellenes magatartások között egymást kiegészítő kapcsolatok álltak fenn, még akkor is, ha e magatartások az áremelések összehangolására vonatkozó rendszeres magatartásokhoz képest csak másodlagosak voltak. Ugyanez vonatkozik az érzékeny kereskedelmi információk cseréjében álló magatartásokra is, amelyekkel kapcsolatban a felperesek kifejezetten elismerik, hogy azok a termékek három alcsoportja közül többet is érintettek. Az, hogy e magatartások az éves áremelések összehangolásához képest másodlagosak-e, vagy sem, nem befolyásolja a szóban forgó magatartások „egységes jogsértésnek” való minősítését.

76 Végül, amint a Bizottság a beadványaiban helyesen hangsúlyozza, azon tény, hogy a felperesek, amint a fenti 5. pontban kiemelésre került, a 2002. évi engedékenységi közlemény keretében a „Fürdőszobai szerelvények és felszerelések” ágazatának valamennyi terméke tekintetében bírságmentesség iránti kérelmet nyújtottak be, releváns ténybeli elemnek minősül az egységes jogsértés fennállásának megállapításához. Ellentétben azzal, amit a felperesek a tárgyaláson a Törvényszék kérdéseire válaszolva előadtak, ezen elem bizonyítja legalábbis azt, hogy a felperesek úgy vélték, hogy a szóban forgó, a csaptelepekre és zuhanykabinokra vonatkozó magatartások, amelyekben részt vettek, egymással összefüggtek, és egy és ugyanazon jogsértés részét képezték.

77 A felperesek által előadott érveknek a fenti 72. pontban kifejtett első sorát tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

78 Az érvek második sorával a felperesek előadják, hogy a jogsértések időtartama mind Belgiumban, mint pedig Németországban, Franciaországban és Olaszországban a termékek három alcsoportjának mindegyike tekintetében eltérő volt. Megjegyzik, hogy nem létezhet a termékek három alcsoportjára kiterjedő, 1994-ben kezdődő egységes jogsértés, mivel Németországban a csaptelepeket érintő jogsértés csak 1998-ban, a kerámiaárukat érintő jogsértés pedig csak 2000-ben kezdődött.

79 E tekintetben ki kell emelni, hogy egyrészről a Bizottság egyáltalán nem vélte úgy, hogy az egységes jogsértést a termékek három alcsoportjával kapcsolatban valamennyi tagállamban legalább 1994. október 12-től 2000. november 9-ig követték el, hanem azt állapította meg, hogy az egységes jogsértés ezen időszakban az idő múlásával az érintett tagállamoktól függően fejlődött és igazodott. E megállapítás tűnik ki a megtámadott határozat 1. cikkéből, amelyben a Bizottság pontosan megjelölte, hogy a szankcionált vállalkozások mely időszakokban és mely területeken vettek részt a különböző jogellenes magatartásokban, amelyek a termékek három alcsoportjának mindegyikét érintették, és az egységes jogsértés részét képezték. Másrészről azon tény, hogy a szóban forgó jogellenes magatartások az érintett tagállamoktól és a termékek érintett alcsoportjaitól függően különböző időpontokban kezdődtek, továbbra sem lehet befolyással arra a megállapításra, hogy a szóban forgó termékekre vonatkozó jogellenes magatartások között számos anyagi, földrajzi és időbeli átfedés volt, amit egyébként a felperesek nem is vitatnak. Különösen ez utóbbiakat illetően így megállapítható, hogy – amint a Bizottság a megtámadott határozat D. táblázatában megállapította – Belgiumban, Németországban, Franciaországban és Ausztriában a gyártási tevékenységüknek megfelelő termékek két alcsoportjára vonatkozó jogellenes magatartásokban vettek részt különböző ideig, a jogsértési időszak 1992. október 16. és 2004. július 15. közötti része azonban mindegyikük esetében megegyezett.

80 A felperesek által előadott érveknek a fenti 78. pontban kifejtett második sorát tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

81 Negyedszer a felperesek úgy érvelnek, hogy pusztán annak a tudata, hogy lehetséges, hogy éppen versenyellenes magatartás van kialakulóban a jelen ügyben az olyan termékeknek megfelelő termékek három alcsoportjának valamelyikét illetően, amelyet az érintett vállalkozások nem gyártottak, nem járhat azzal a következménnyel, hogy két elkülönülő jogsértést egységes jogsértésnek minősítsenek át. Különösen megjegyzik, hogy – még ha bizonyos alkalmakkor „meg is sejt[hették], hogy esetleg a kerámiaáruk ágazatában is sor kerül az árak éves összehangolására” – nem volt tudomásuk olyan jogellenes magatartásokról, amelyekre az említett árukat lefedő szakszövetségek keretében került volna sor.

82 E tekintetben meg kell azonban állapítani, hogy – amint a Bizottság megjegyzi – a felperesek beadványaikban kifejezetten elismerik, hogy összehangolták az árakat két olyan koordinációs szervezet keretében, amelyekhez ők is tartoztak, azaz az ASI és az SFP keretében. E körülmények között a Bizottság érvényesen állapíthatta meg, hogy a felperesek legalábbis tudtak az általuk nem gyártott kerámiaárukra vonatkozóan végrehajtott versenyellenes magatartásokról. E körülmények között a Bizottság a fenti 24–26. pontban kifejtett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően állapította meg a felpereseknek a szóban forgó egységes jogsértésért való felelősségét.

83 Ezen érvet tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

84 A fenti 66–83. pontban tett megállapítások összessége fényében meg kell állapítani, hogy a felperesek által az elkülönülő jogsértések fennállására utaló objektív – külön-külön vagy együttesen figyelembe vett – ténykörülményekre vonatkozóan előadott négy érv egyike sem teheti érvénytelenné a Bizottság azon megállapítását, miszerint olyan egységes jogsértés állt fenn, amelyben a felperesek részt vettek. A felperesek e tekintetben előadott egész érvelését tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

A felpereseknek a Bizottság által a megtámadott határozatban tévesen figyelembe vett ténybeli elemekre vonatkozó érveiről

85 A felperesek úgy érvelnek, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban figyelembe vett és a fenti 41–51. pontban említett tíz ténykörülmény egyike sem tette volna lehetővé az egységes jogsértés fennállásának megállapítását.

86 A Bizottság vitatja ezen érvelést.

87 Először is a felperesek úgy érvelnek, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozat (797) preambulumbekezdésében kifejtett és a fenti 41. pontban említett értékelése, miszerint létezett a vállalkozások központi csoportja, nem tette volna lehetővé az egységes jogsértés fennállásnak megállapítását, mivel egyikük sem gyártott a három alcsoportba tartozó termékeket, és nem vett részt a kartellben a szóban forgó hat tagállamban.

88 E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy – amint a fenti 70. pontban kifejtésre került – azon tény, hogy nem mindegyik, a megtámadott határozatban szankcionált vállalkozás gyártott a termékek mindhárom alcsoportjába tartozó termékeket az érintett tagállamok mindegyikében, nem teszi érvénytelenné azon megállapítást, hogy létezett legalább öt vállalkozás szűk, de egységes csoportja, akik a közös ügyfélkörüket illetően ugyanazon, az áremelések összehangolására irányuló, a termékek három alcsoportja közül kettőt és bizonyos területeket érintő magatartásokban vettek részt ugyanezen a területeken létrehozott közös szövetségeken belül. Márpedig e tényező azt mutatja, hogy a megtámadott határozatban szankcionált vállalkozások legalább egy része számára a végrehajtott jogellenes magatartások egy egységes jogsértést megvalósító általános terv részét képezték.

89 A felperesek első érvét tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

90 Másodszor a felperesek úgy érvelnek, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozat (798) preambulumbekezdésében kifejtett és a fenti 42. pontban említett értékelése, miszerint a vállalkozások központi csoportja az összes tagállamban vagy azok egy részében összejátszásra irányuló megállapodásokban vett részt, és egy koordinációs szervezet részét képezte, hibás. Szerintük ugyanis a megtámadott határozatban említett tizenhárom szövetségből csak három koordinációs szervezet fedte le a termékek három alcsoportját, és csak három másik, több termékre kiterjedő szövetséget lehetett volna úgy tekinteni, hogy azok lefedik a termékek három alcsoportja közül kettőt. Ezenkívül e szervezetek és szövetségek a termékek három alcsoportján kívül a termékek számos más alcsoportját is lefedték.

91 Mindenekelőtt ki kell emelni, hogy, még ha feltételezzük is, hogy – amint a felperesek állítják – bebizonyosodott, hogy csak három koordinációs szervezet és három, több termékre kiterjedő szövetség létezett, nem pedig nyolc, a termékek három alcsoportja közül legalább kettőt lefedő szövetség – amint a Bizottság a megtámadott határozat (796) preambulumbekezdésének második francia bekezdésében megállapította –, ez nem kérdőjelezi meg azon megállapítást, hogy a szóban forgó jogellenes magatartásokat ugyanazon szakszövetségek keretében legalábbis részben végrehajtották és összehangolták.

92 Ezt követően azon tény, hogy – amint a felperesek megjegyzik – e koordinációs szervezetek és több termékre kiterjedő szövetségek közül néhány a termékek olyan alcsoportjait is lefedte, amelyek nem képezik a megtámadott határozat tárgyát, nem kérdőjelezi meg azon megállapítást, hogy e szervezetek és szövetségek a termékek e határozatban említett három alcsoportja közül több tekintetében is összehangolták a versenyellenes magatartásokat.

93 Végül a felperesek azon érvét, miszerint a Bizottság aktájában szereplő iratok nem bizonyítják, hogy a szakszövetségek részét képező vállalkozások érdekeltek voltak a találkozók elsődleges tárgyát képező termékek alcsoportjain kívül a termékek más alcsoportjaiban is, cáfolják a tények. E tekintetben egyrészről meg kell állapítani, hogy a felperesek semmilyen konkrét érvet nem hoznak fel annak érdekében, hogy például megcáfolják a Bizottságnak a megtámadott határozat (801) preambulumbekezdésében foglalt azon megállapítását, miszerint Németországban az ADA tagjai, akik a zuhanykabinokról tárgyaltak, közölték az AGSI tagjaival, akik a csaptelepekről tárgyaltak, hogy az euró bevezetésének alkalmával növelni kívánják áraikat. A felperesek által hivatkozott azon érvet, miszerint e közlés a jelen ügyben nem releváns, mivel egy konkrét eseménnyel kapcsolatos információközlésre vonatkozik, mint megalapozatlant el kell utasítani. Ezen érv ugyanis nem cáfolja meg azon megállapítást, hogy a szövetségek a termékek különböző alcsoportjaira vonatkozóan tájékoztatták egymást. Másrészről ki kell emelni, hogy a felperesek nem vitatják azon, egyébként a Bizottság által például a megtámadott határozat (800) preambulumbekezdésében tett megállapításokat, amelyekből következik, hogy az Euroitalia tagjai elsősorban a csaptelepekre vonatkozó tárgyalásokon vettek részt, azonban másodlagosan tájékoztatták egymást a kerámiaárukról is.

94 Ennélfogva a felperesek második érvét mint megalapozatlant el kell utasítani.

95 Harmadszor a Bizottságnak a megtámadott határozat (803) preambulumbekezdésében kifejtett és a fenti 43. pontban említett, a közös forgalmazási szerkezet és módok fennállására vonatkozó értékelését illetően a felperesek jelzik, hogy nem vitatják, hogy fennállt egy közös ügyfélbázis és egy háromszintű közös forgalmazási rendszer. Viszont úgy vélik, hogy e tényezők nem relevánsak az egységes jogsértés fennállásának bizonyításához, mivel a termékek három alcsoportja elkülönül, és a nagykereskedők a megtámadott határozat tárgyát képező termékeken kívül számos más termék vásárlói is.

96 E tekintetben ki kell emelni, hogy a felperesek állításával ellentétben, amint a fenti 60. pontban megállapításra került, azon tény, hogy a három alcsoportba tartozó termékek gyártói, akik a megtámadott határozat címzettjei, közös ügyfélkörrel bírnak, akik a fürdőszoba-nagykereskedők, magyarázatot ad arra, hogy miért állt az összes vállalkozás érdekében az, hogy a fürdőszobai szerelvényeket és felszereléseket illetően áremeléseiket összehangolják.

97 Egyébiránt a felperesek által a Törvényszék tárgyaláson feltett kérdéseire válaszolva előadott érvek, miszerint az áremelések ütemterve objektív tényezőből eredt, azaz abból, hogy a nagykereskedőknek el kellett készíteniük a következő évre vonatkozó árkatalógusukat, hogy a nagykereskedők sosem tiltakoztak az árak emelése ellen, amelyet mindenesetre saját ügyfeleikre hárítottak, illetve hogy nemcsak a megtámadott határozattal érintett három alcsoportból, hanem a termékek szélesebb skálájú alcsoportjaiból vásároltak, nem cáfolja meg az előző pontban foglalt elemzést, miszerint a gyártók, amelyek tevékenysége a termékek három alcsoportjára terjedt ki, úgy vélték, hogy érdekükben áll magatartásuk összehangolása azon árak emelése keretében, amelyeket közös ügyfélkörüknek számláztak, és amelyek évente kerültek meghatározásra.

98 A felperesek harmadik érvét tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

99 Negyedszer a versenyellenes magatartások közös szerkezetét és mechanizmusait illetően, amelyekre a megtámadott határozat (806) preambulumbekezdése hivatkozik, és amelyek tartalma a fenti 44. pontban került megemlítésre, a felperesek úgy vélik, hogy a Bizottság értékelése, miszerint azok hasonlók voltak, ellentétben áll azon ténnyel, hogy a versenyellenes magatartások időpontja a termékek három alcsoportja és az érintett tagállamok függvényében változott. Egyébiránt e hasonlóságok magából a háromszintű forgalmazási rendszerből erednek, amely arra indította a fürdőszobai szerelvények és felszerelések gyártóit, hogy az év ugyanazon időszakaiban és az ár százalékában jelentsék be áremeléseiket.

100 E tekintetben egyrészről ki kell emelni, hogy – amint a Bizottság a beadványaiban megjegyzi – noha igaz, hogy a versenyellenes magatartások megvalósulásának időszakai az érintett termékek alcsoportjai és az érintett területek függvényében eltértek, nem vitatott, hogy a termékek három alcsoportjának mindegyikét illetően valamennyi tagállamban rendkívül hasonló versenyellenes magatartásokat tanúsítottak az éves áremeléseket illetően, éspedig 1992. október 16. és 2004. november 9. között megszakítás nélkül.

101 Másrészről a felperesek állításai, miszerint a versenyellenes magatartások a háromszintű forgalmazási rendszer miatt voltak hasonlók, nem cáfolni, hanem megerősíteni látszanak azon megállapítást, hogy azon gyártóknak, amelyek tevékenysége a termékek három alcsoportjára kiterjedt, közös érdekében állt az áremelésre vonatkozó gyakorlatuk összehangolása.

102 Ennélfogva a felperesek negyedik érvét mint megalapozatlant el kell utasítani.

103 Ötödször a Bizottságnak a megtámadott határozat (810) preambulumbekezdésében kifejtett és a fenti 45. pontban említett értékelését illetően a felperesek úgy érvelnek, hogy a különleges eseményekkel kapcsolatos jogellenes magatartások közötti hasonlóság nem releváns, mivel e magatartások csak másodlagos jellegűek, sosem érintették a megtámadott határozatban említett hat tagállamot, és nem mindig fedték le a termékek három alcsoportját.

104 E tekintetben egyrészről ki kell emelni, hogy a felperesek nem vitatják a Bizottságnak különösen a megtámadott határozat (811) preambulumbekezdésében szereplő értékelését, amely szerint a gyártók 2004-ben a nyersanyagárak emelkedését követően öt tagállamban összehangolták áraikat. Másrészről a felperesek nem vitatják azon megállapítást sem, amelyet a Bizottság példaként adott a megtámadott határozat 1104. lábjegyzetében a zuhanykabinok és a csaptelepek értékesítésére vonatkozó információcserét illetően, amelyre a kerámiaáruk gyártói között 2003. január 17-én tartott találkozón került sor. Ennélfogva a Bizottság e megállapításai nem kizárni, hanem megerősíteni látszanak, hogy legalábbis 2003-ban és 2004-ben a szóban forgó vállalkozások között összehangolás folyt a különböző tagállamokban a szóban forgó termékek három alcsoportját illetően, ideértve a különleges eseményeket is.

105 A felperesek ötödik érvét tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

106 Hatodszor a felperesek úgy érvelnek, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozat (818) preambulumbekezdésében kifejtett és a fenti 46. pontban említett, a szóban forgó jogellenes magatartások közötti határokon átnyúló kapcsolatokra vonatkozó értékelése nem releváns a jogsértés terjedelmének bizonyításához, amennyiben a jogsértés a termékek három alcsoportjára vonatkozott.

107 E tekintetben meg kell állapítani, hogy – amint a felperesek helyesen érvelnek – a szóban forgó jogellenes magatartások közötti határokon átnyúló kapcsolatok fennállása önmagában nem teszi lehetővé annak bizonyítását, hogy a megállapított jogsértés a termékek három alcsoportjára kiterjedt. E határokon átnyúló kapcsolatok fennállása viszont megerősíteni látszik, hogy szükséges volt, hogy a

szóban forgó jogellenes magatartásokat összehangoltan hajtsák végre azon különböző tagállamokban, amelyekben a gyártók, akiknek a tevékenysége a termékek három alcsoportjára kiterjedt, e tevékenységet folytatták.

108 Ennélfogva egyrészről ki kell emelni, hogy a határokon átnyúló kapcsolatok fennállása – noha önmagában nem minősül általános terv fennállására utaló objektív ténykörülménynek – a jelen ügyben a Bizottság által felhozott többi objektív elem fényében bizonyítani látszik, hogy a szóban forgó jogellenes magatartások végrehajtását a területi kiterjedésében össze kellett hangolni. Másrészről mindenesetre e tényező nem teszi érvénytelenné az egyébként a Bizottság által az általános terv fennállásának megállapításakor tett megállapításokat.

109 E körülmények között a felperesek hatodik érvét mint megalapozatlant el kell utasítani.

110 Hetedszer a Bizottságnak a megtámadott határozat (818) és (824) preambulumbekezdésében kifejtett, és a fenti 48. pontban említett értékelését illetően, amely egyrészről a tagállamok közötti kereskedelem, másrészről pedig a multinacionális vállalatokon belüli központi árszabás fennállására vonatkozik, a felperesek úgy vélik, hogy ezen értékelés nem releváns egy számos terméket érintő jogsértés fennállásának elemzésekor.

111 Meg kell állapítani, hogy – amint a felperesek helyesen érvelnek – az előző pontban említett két tényező egyike sem elegendő önmagában ahhoz, hogy elkülönülő jogsértések helyett egységes jogsértés fennállását lehessen megállapítani.

112 Azonban egyrészről igaz, hogy a központi árszabás lehetővé tette a termékek három alcsoportja közül egy vagy két alcsoportban tevékeny nagy multinacionális vállalatok számára, amelyek a több termékre kiterjedő szövetségeken belül (úgymint az ASI, az IFS, a Michelangelo vagy az SFP) képviselve voltak, hogy az áraik központi szinten való rögzítése érdekében figyelembe vegyék a több termékre kiterjedő szövetségek találkozóin kapott információkat valamennyi földrajzi területet és a gyártási tevékenységükbe tartozó termékek valamennyi alcsoportját illetően. Másrészről az is igaz, hogy a tagállamok közötti kereskedelem fennállása bizonyítja, hogy a szóban forgó jogellenes magatartásoknak több államot átfogó földrajzi kiterjedésük volt.

113 Ennélfogva az előző pontban vizsgált két tényező a Bizottság által kiemelt és a fenti 41–45. pontban felsorolt ténykörülmények fényében megerősíteni látszik, hogy a szóban forgó vállalkozásoknak érdekében állt áremeléseik összehangolása. Egyébiránt mindenesetre meg kell állapítani, hogy e két tényező nem teszi lehetővé a Bizottság azon többi értékelésének érvénytelenítését, amelyekre a Bizottság az egységes jogsértés fennállásának megállapításakor támaszkodott.

114 Ennélfogva a felperesek hetedik érvét mint megalapozatlant el kell utasítani.

115 Nyolcadszor a Bizottságnak a megtámadott határozat (845) preambulumbekezdésében kifejtett és a fenti 49. pontban említett, a termékek három alcsoportja közötti objektív kapcsolatokra vonatkozó értékelését illetően a felperesek előadják, hogy azon tény, hogy ezen alcsoportok mindegyikét „látható” termékek alcsoportjainak tekintik, nem befolyásolja az egységes jogsértésnek való minősítést. Ugyanis a „látható” fürdőszobai termékek számos, a megtámadott határozatban említettektől eltérő alcsoportja nem képezte összejátszásra irányuló magatartások tárgyát. Ezenkívül a „látható termékek” kifejezés nem bír meghatározható gazdasági jelentéssel.

116 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint a fenti 96. pontban már említésre került – azon megállapítás, hogy a termékek három alcsoportját ugyanazon forgalmazási lánc keretében ugyanazon ügyfeleknek értékesítik, releváns tényezőnek minősül a szóban forgó versenyellenes magatartások közötti egymást kiegészítő kapcsolatok fennállásának értékelésekor. Amint a fenti 97. pontban említésre került, azon tény, hogy a megtámadott határozat a fürdőszobai „látható termékeknek” csak egy részét érinti, azaz a csaptelepeket, a zuhanykabinokat és a kerámiaárukat, nem befolyásolja azon

megállapítást, hogy legalább a termékek ezen három alcsoportja esetében egymást kiegészítő objektív kapcsolatok álltak fenn, ami magyarázatot ad arra, hogy a szóban forgó vállalkozások összehangolták az általuk bevezetett áremeléseket.

117 Ennélfogva a felperesek nyolcadik érvét mint megalapozatlant el kell utasítani.

118 Kilencedszer a felperesek úgy érvelnek, hogy a megtámadott határozat (847) és (848) preambulumbekezdésében kifejtett, és a fenti 50. és 51. pontban említett kilencedik és tizedik elem nem tette volna lehetővé az egységes jogsértés fennállásának megállapítását.

119 E tekintetben egyrészről a megtámadott határozat (847) preambulumbekezdésében kifejtett és a fenti 50. pontban említett, az összehangolási mechanizmus időbeli stabilitására vonatkozó értékelést illetően meg kell állapítani, hogy – amint a felperesek helyesen érvelnek – azon tény, hogy az összejátszásra irányuló megállapodások hosszú időn keresztül fennmaradtak – azon körülmény ellenére, hogy bizonyos vállalkozások véget vetettek az említett megállapodásokban való részvételüknek –, önmagában nem teszi lehetővé annak bizonyítását, hogy a szóban forgó jogellenes magatartások nem elkülönülő jogsértéseknek, hanem egységes jogsértésnek minősültek.

120 Mindazonáltal e tényező a jelen ügyben – a Bizottság által tett többi megállapításra figyelemmel – megerősíti, hogy a fürdőszoba-ágazatban a verseny torzítására irányuló általános terv állt fenn, amely hosszú ideig tartott azon körülménytől függetlenül, hogy bizonyos vállalkozások felhagytak az említett egységes jogsértésben való részvételükkel.

121 Másrészről a megtámadott határozat (848) preambulumbekezdésében kifejtett és a fenti 52. pontban említett azon tényt illetően, hogy számos alkalmazott vállalkozást váltott, miközben ugyanazon tevékenységi ágazatban maradt, továbbá hogy szakmai tevékenységeiket a termékek több alcsoportjával kapcsolatban folytatták, és mindenkori vállalkozásukat képviselték azon több szövetségen belül, amelyek keretében a jogellenes magatartásokra sor került, ki kell emelni, hogy azon tényező, miszerint az alkalmazottak vállalkozást váltottak, miközben ugyanazon tevékenységi ágazatban maradtak, önmagában nem bizonyítja, hogy a szóban forgó magatartások nem elkülönülő jogsértéseknek, hanem egységes jogsértésnek minősültek.

122 Mindazonáltal e tényező, valamint azon tény, hogy ugyanazon alkalmazottak hajtották végre a termékek több alcsoportját érintő jogellenes magatartásokat több olyan szövetség keretében, amelyeken belül a jogellenes tevékenységekre sor került, a Bizottság által kiemelt és a fent vizsgált többi elem fényében bizonyítani látszik, hogy a fürdőszobai szerelvények és felszerelések egész ágazatában mindez megkönnyítette a verseny torzítására irányuló általános terv végrehajtásának feltételeit.

123 Mindenesetre a fenti 118. pontban említett két tényező nem teszi érvénytelenné az egységes jogsértés Bizottság általi megállapítását.

124 E körülmények között a felperesek kilencedik érvét mint megalapozatlant el kell utasítani.

125 A fenti 87–124. pontban kifejtett elemzésből tehát kitűnik, hogy a Bizottság nem követett el mérlegelési hibát, amikor az összességükben értékelt ténybeli elemek fényében megállapította, hogy a szóban forgó jogellenes magatartások egységes jogsértés részét képezték.

126 E körülmények között a felperesek által felhozott egyetlen jogalapot és ennélfogva a jelen keresetet mint megalapozatlant el kell utasítani.

A költségekről

127 A Törvényszék eljárási szabályzata 87. cikkének 2. §-a alapján a Törvényszék a pervesztes feleket kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperesek pervesztesek lettek, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell őket a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (negyedik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék a Masco Corp.-t, a Hansgrohe AG-t, a Hansgrohe Deutschland Vertriebs GmbH-t, a Hansgrohe Handelsgesellschaft mbH-t, a Hansgrohe SA/NV-t, a Hansgrohe BV-t, a Hansgrohe SARL-t, a Hansgrohe SRL-t, a Hüppe GmbH-t, a Hüppe Ges.mbH-t, a Hüppe Belgium SA-t és a Hüppe BV-t kötelezi saját költségeik, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségek viselésére.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Kihirdetve Luxembourgban, a 2013. szeptember 16-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei . . . 2

Az eljárás és a felek kérelmei . . . 3

A jogkérdésről . . . 4

Az egységes jogsértés fennállására vonatkozó feltételeknek és a vállalkozások ilyen jogsértésben való részvételének meghatározása során elkövetett hibákra alapított, első kifogásról . . . 4

Az egységes jogsértésnek való minősítéshez és a felperesek említett jogsértésben való részvételének megállapításához vezető ténybeli elemek értékelése során elkövetett hibákra alapított, második kifogásról 7

A felpereseknek a Bizottság által a megtámadott határozatban figyelmen kívül hagyott ténybeli elemekre vonatkozó érveiről . . . 12

A felpereseknek a Bizottság által a megtámadott határozatban tévesen figyelembe vett ténybeli elemekre vonatkozó érveiről . . . 15

A költségekről . . . 20